

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. augusztus 10.*

„Előzetes döntéshozatal – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés – Európai elfogatóparancs – 2002/584/IB kerethatározat – A tagállamok közötti átadási eljárások – Végrehajtási feltételek – A végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okai – A 2009/299/IB kerethatározattal beiktatott 4a. cikk (1) bekezdése – Szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott elfogatóparancs – A »határozat meghozatalát eredményező tárgyalás« fogalma – Az elsőfokú tárgyaláson személyesen jelen lévő érintett – Az ügy újbóli érdemi vizsgálatára kiterjedő fellebbezési eljárás – Elfogatóparancs, amely nem tartalmaz olyan információt, amely alapján vizsgálható lenne, hogy az elítélt személy védelemhez való jogát tiszteletben tartották-e a fellebbezési eljárás során”

A C-270/17. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia) a Bírósághoz ugyanazon a napon érkezett, 2017. május 18-i határozatával terjesztett elő a

Tadas Tupikas

ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatos eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits és F. Biltgen (előadó bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. július 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- T. Tupikas képviseletében B. Kuppens advocaat,
- az Openbaar Ministerie képviseletében K. van der Schaft és U.E.A. Weitzel, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviseletében M. Noort és M. Bulterman, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviseletében J. Quaney, meghatalmazotti minőségben, segítője: C. Noctor BL,

* Az eljárás nyelve: holland.

- a litván kormány képviselőjében K. Dieninis, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2017. július 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat) 4a. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet szabadságvesztés-büntetés Litvániában történő végrehajtása céljából a Klaipėdos apygardos teismas (klaipėdai regionális bíróság, Litvánia) által Tadas Tupikas ellen kibocsátott európai elfogatóparancs Hollandiában történő végrehajtásával összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

Az EJEE

- 3 Az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) „Tisztességes tárgyaláshoz való jog” címet viselő 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az ítéletet nyilvánosan kell kihirdetni, a tárgyalóterembe történő belépést azonban meg lehet tiltani a sajtónak és a közönségnek a tárgyalás teljes időtartamára vagy egy részére annyiban, amennyiben egy demokratikus társadalomban ez az erkölcsök, a közrend, illetőleg a nemzetbiztonság érdekében szükséges, ha e korlátozás kiskorúak érdekei, vagy az eljárásban résztvevő felek magánéletének védelme szempontjából szükséges, illetőleg annyiban, amennyiben ezt a bíróság feltétlenül szükségesnek tartja, mert úgy ítéli meg, hogy az adott ügyben olyan különleges körülmények állnak fenn, melyek folytán a nyilvánosság az igazságszolgáltatás érdekeit veszélyeztetné.

(2) Minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.

(3) Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van – legalább – arra, hogy

- a) a legrövidebb időn belül tájékoztassák olyan nyelven, amelyet megért, és a legrészletesebb módon az ellene felhozott vád természetéről és indokairól;
- b) rendelkezék a védekezésének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel;

- c) személyesen, vagy az általa választott védő segítségével védekezhessék, és ha nem állnak rendelkezésre eszközök védő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára ügyvédet;
- d) kérdéseket intézzen vagy intéztessen a vád tanúihoz és kieszközölhesse a mentő tanúk megidézését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanúit megidézik, illetve kihallgatják;
- e) ingyenes tolmács álljon rendelkezésre, ha nem érti vagy nem beszéli a tárgyaláson használt nyelvet.”

Az uniós jog

A Charta

- 4 Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. és 48. cikke az „Igazságszolgáltatás” című VI. címében szerepel.

- 5 A Charta „A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog” című 47. cikke értelmében:

„Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.

[...]”

- 6 Az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok (HL 2007. C 303., 17. o.; a továbbiakban: a Chartához fűzött magyarázatok) a Charta 47. cikkének második bekezdésével kapcsolatban kifejtik, hogy e rendelkezés megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének.

- 7 A Chartához fűzött magyarázatok a 47. cikkel kapcsolatban hozzáteszik, hogy „[a]z uniós jogban a bírósághoz fordulás joga nem korlátozódik a polgári jogi jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos jogvitákra. Ez az egyik következménye annak, hogy az Unió jogállamiságon alapuló közösség, [az 1986. április 23-i Les Verts kontra Parlament ítélet (294/83, EU:C:1986:166)] rendelkezésének értelmében. Mindemellett azonban az EJEE által nyújtott biztosítékok minden – alkalmazási körükön kívül eső – tekintetben hasonló módon vonatkoznak az Unióra.”

- 8 A Charta „Az ártatlanság véelme és a védelemhez való jog” című 48. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Minden gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.

(2) Minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.”

- 9 A Chartához fűzött magyarázatok e tekintetben kifejtik:

„A 48. cikk azonos az EJEE 6. cikk (2) és (3) bekezdésével [...].

[...]

Az 52. cikk (3) bekezdésével összhangban e jog tartalma és terjedelme azonos az EJEE által biztosított joggal.”

- 10 A Charta „Alkalmazási kör” című 51. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.”

- 11 A Chartának „A jogok és elvek hatálya és értelmezése” című 52. cikke kimondja:

„(1) Az e Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét *szolgálja*.”

[...]

(3) Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.

[...]

(7) Az Unió és a tagállamok bíróságainak kellően figyelembe kell venniük e Charta értelmezésére vonatkozó iránymutatásként készült magyarázatokat.”

A 2002/584 és a 2009/299 kerethatározat

- 12 A 2002/584 kerethatározat (1), (5), (6), (8), (10) és (12) preambulumbekzdése a következőképpen szól:

„(1) Az 1999. október 15–16-i tamperei Európai Tanács következtetései, és különösen azok 35. pontja szerint a tagállamok között az olyan személyekre vonatkozó alakszerű hivatalos kiadatási eljárást, akik jogerős elítélésüket követően menekülnek az igazságszolgáltatás elől, el kell törölni, a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyeket érintő kiadatási eljárást pedig fel kell gyorsítani.

[...]

(5) [...] [A]z elítéltek vagy gyanúsítottak – büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő – átadásának új, egyszerűsített rendszerének bevezetése lehetővé teszi a jelenlegi kiadatási eljárások bonyolultságának és a jelenlegi kiadatási eljárásokban rejlő késlekedés kockázatának a megszüntetését is. [...]

(6) Az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének, amelyre az Európai Tanács az igazságügyi együttműködés »sarokkövéként« utalt.

[...]

(8) Az európai elfogatóparancs végrehajtásaként hozott határozatokat megfelelően ellenőrizni kell, ami azt jelenti, hogy annak a tagállamnak az igazságügyi hatósága határoz az átadásról, amelyben a keresett személyt elfogták [helyesen: hogy abban a tagállamban, amelyben a keresett személyt elfogták, igazságügyi hatóság határoz az átadásról].

[...]

(10) Az európai elfogatóparancs szabályozása a tagállamok közötti nagy fokú bizalomra épül. Végrehajtása csak abban az esetben függeszthető fel, ha a tagállamok egyike súlyosan és tartósan megsérti az [EU 6. cikk] (1) bekezdésében [jelenleg, módosítást követően EUSZ 2. cikk] rögzített alapelveket, és ezt a Tanács a[z EU 7. cikk] (1) bekezdése [jelenleg, módosítást követően az EUSZ 7. cikk (2) bekezdése] szerint, [az ugyanezen cikk] (2) bekezdésében rögzített következményekkel megállapítja.

[...]

(12) E kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelmet fordít a[z EU 6. cikkben] elismert és a Chartában, különösen annak VI. fejezetében kifejezésre jutott elvekkel. E kerethatározat egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely tiltja olyan személy átadásának megtagadását, aki ellen európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, amennyiben objektív okok alapján feltehető, hogy az elfogatóparancs kibocsátására azért került sor, hogy az adott személyt neme, faji vagy vallási hovatartozása, etnikai származása, állampolgársága, anyanyelve, politikai meggyőződése vagy szexuális irányultsága alapján vonják büntetőeljárás alá vagy megbüntessék, illetve feltehető, hogy helyzetét bármely fenti körülmény hátrányosan befolyásolhatja.

[...]”

13 E kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs meghatározása és végrehajtásának kötelezettsége” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti a[z EUSZ] 6. cikkben biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának kötelezettségét.”

14 Az említett kerethatározat 3., 4. és 4a. cikkében az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező, illetve mérlegelhető megtagadásának okai szerepelnek.

15 A 2009/299 kerethatározat pontosítja azokat az indokokat, amelyek alapján a tagállam végrehajtó igazságügyi hatósága megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy nem jelent meg a tárgyaláson. Az (1), (2), (4)–(8), (14) és (15) preambulumbekkezdése szerint:

„(1) A vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezésében az [EJEE] 6. cikkében előírt, tisztességes eljáráshoz való jog része. [E bíróság] kijelentette továbbá, hogy a vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, nem abszolút érvényű, valamint hogy bizonyos körülmények között a vádlott szabad akaratából – kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen – lemondhat az említett jogról.

- (2) A jogerős bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtásáról szóló különböző tanácsi kerethatározatok nem kezelik következetesen az olyan tárgyalást követően hozott határozatok kérdését, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a különbségek megnehezíthetik a jogalkalmazó munkáját, és akadályozhatják az igazságügyi együttműködést.

[...]

- (4) Ezért egyértelmű és közös okokat kell meghatározni olyan határozatok elismerésének megtagadására, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen. E kerethatározat célja e közös okok meghatározásának pontosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a végrehajtó hatóság a személynek a tárgyalástól való távolmaradása ellenére végrehajtsa a határozatot, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a személynek a védelemhez való jogát. E kerethatározatnak nem feladata szabályozni az ebben megjelölt eredmények eléréséhez használt formákat és módszereket – beleértve az eljárási szabályokat –, ezek ugyanis a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartoznak.
- (5) E változtatások szükségessé teszik a jogerős bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtásáról szóló, meglévő kerethatározatok módosítását. Az új rendelkezések az e területen elfogadandó jövőbeli jogi eszközök alapjaként is szolgálnak majd.
- (6) E kerethatározat egyéb kerethatározatokat módosító rendelkezései megállapítják azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg olyan határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a feltételek vagylagosak; amennyiben közülük bármelyik teljesül, akkor az európai elfogatóparancs vagy a többi kerethatározathoz tartozó meghatározott tanúsítvány megfelelő részének kitöltésével a kibocsátó hatóság igazolja, hogy a követelmények teljesülnek vagy teljesülni fognak, aminek elegendőnek kell lennie a határozatnak a kölcsönös elismerés elve alapján történő végrehajtásához.
- (7) Valamely határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen, nem tagadható meg, ha az érintettet személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett. Ezzel összefüggésben az érintettnek értelemszerűen »kellő időben« kellett tájékoztatást kapnia, vagyis elegendő időt biztosítva ahhoz, hogy lehetősége legyen részt venni a tárgyaláson, és ténylegesen élhessen a védelemhez való jogával.
- (8) Az Emberi Jogok Európai Bíróságának értelmezése szerint a vádlottnak a tisztességes eljáráshoz való jogát az [EJEE] garantálja. Ebbe a jogba beletartozik az érintett joga ahhoz, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson. Ahhoz, hogy az érintett személy élhessen e jogával, tudomással kell bírnia a kitűzött tárgyalásról. E kerethatározat értelmében valamennyi tagállamnak a nemzeti jogával összhangban kell biztosítania, hogy a személy a tárgyalásról tudomást szerezzen, azzal a feltétellel, hogy ennek meg kell felelnie az említett egyezmény követelményeinek. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint annak megítélésakor, hogy a tájékoztatás módja kielégítő-e annak biztosításához, hogy a személy tudomást szerezzen a tárgyalásról, különös figyelem fordítható adott esetben arra is, hogy az érintett személy milyen gondosságot tanúsított annak érdekében, hogy a neki címzett információt megkapja.

[...]

- (14) E kerethatározat a kölcsönös elismerés elvének végrehajtásáról szóló jogi eszközökben foglalt el nem ismerési okok meghatározásának pontosítására korlátozódik. Ennélfogva a perújításhoz való joggal kapcsolatos rendelkezések hatálya például csak az el nem ismerés ezen okainak meghatározására korlátozódik. A nemzeti jogszabályok harmonizálása nem céljuk. Ez a kerethatározat nem érinti az Európai Uniónak azokat a későbbi jogi aktusait, amelyek célja a tagállamok jogszabályainak közelítése a büntetőjog területén.
- (15) A megtagadás okai nem kötelező jellegűek. Mindazonáltal a tagállamoknak az ezen okok nemzeti jogba való átültetésére vonatkozó mérlegelési jogkörére nézve különösen irányadó a tisztességes eljáráshoz való jog, figyelembe véve e kerethatározatnak a személyek eljárási jogainak megerősítésére és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés megkönnyítésére vonatkozó általános célkitűzését is. [...]"

16 A 2009/299 kerethatározat „Célok és hatály” című 1. cikke értelmében:

„(1) E kerethatározat célja, hogy erősítse a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogait, megkönnyítse a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, továbbá különösen, hogy javítsa a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését.

(2) E kerethatározat nem érinti a Szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és jogelvek – ideértve a büntetőeljárás alá vont személyeknek a védelemhez való jogát – tiszteletben tartásának kötelezettségét, és az igazságügyi hatóságok erre vonatkozó kötelezettségeit.

(3) E kerethatározat közös szabályokat állapít meg [...] [az] egy tagállam (a kibocsátó tagállam) által olyan eljárást követően meghozott határozatainak egy másik tagállamban (a végrehajtó tagállamban) történő elismerésére és/vagy végrehajtására vonatkozóan, amelyen az érintett személy nem volt jelen.”

17 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikkét a 2009/299 kerethatározat 2. cikke iktatta be, és címe „Határozatok, amelyeket olyan tárgyaláson hoztak, amelyeken az érintett személy nem volt személyesen jelen”. E cikk (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

a) az érintett személyt kellő időben:

- i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett;

valamint

- ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

vagy

b) az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott, vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson;

vagy

- c) az érintett személy a határozat kézbesítését és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet:
- i. egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot;
- vagy
- ii. a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;
- vagy
- d) a határozatot nem kézbesítették személyesen az érintett személynek, de:
- i. az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet;
- valamint
- ii. tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.”

18 A 2002/584 kerethatározat 8. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Az európai elfogatóparancs, a mellékletben szereplő formanyomtatványnak megfelelően az alábbi információkat tartalmazza:

- a) a keresett személy személyazonossága és állampolgársága;
- b) a kibocsátó igazságügyi hatóság megnevezése, címe, telefon- és faxszáma, valamint e-mail-címe;
- c) annak tanúsítása, hogy az 1. és 2. cikk szerinti végrehajtható ítélet, elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat áll rendelkezésre;
- d) a bűncselekmény jellege és jogi minősítése, különösen figyelemmel a 2. cikkre;
- e) a bűncselekmény elkövetése körülményeinek ismertetése, ezen belül az időpont, a hely és a keresett személy bűncselekményben való részvételének módja;
- f) jogerős ítélet esetén a kiszabott büntetés, illetve a bűncselekményre a kibocsátó tagállam joga szerint előírt büntetési tétel;
- g) ha lehetséges, a bűncselekmény egyéb következményei.”

19 E kerethatározatnak a „Határozat az átadásról” című 15. cikke előírja:

„(1) Az érintett személy átadásáról az e kerethatározatban előírt határidőkön belül és feltételek mellett a végrehajtó igazságügyi hatóság határoz.

(2) Ha a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó tagállam által közölt információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadás kérdésében határozzon, kéri, hogy a szükséges kiegészítő információkat, különösen a 3–5. cikkre, valamint a 8. cikkre tekintettel, soron kívül bocsássák a rendelkezésére, és a 17. cikkben előírt határidők betartását szem előtt tartva határidőt szabhat ezek kézhezvételére.

(3) A kibocsátó igazságügyi hatóság bármilyen további hasznos információt bármikor megküldhet a végrehajtó igazságügyi hatóságnak.”

20 Az említett kerethatározat 17. cikke értelmében:

„(1) Az európai elfogatóparancsot soron kívül intézik és hajtják végre.

(2) Amennyiben a keresett személy beleegyezik átadásába, az európai elfogatóparancs végrehajtásáról szóló végleges határozatot a beleegyezést követő 10 napon belül kell meghozni.

(3) Egyéb esetekben az európai elfogatóparancs végrehajtásáról szóló végleges határozatot a keresett személy elfogását követő 60 napon belül kell meghozni.

(4) Ha egyedi esetekben az európai elfogatóparancs a (2) vagy a (3) bekezdésben előírt határidőn belül nem hajtható végre, a végrehajtó igazságügyi hatóság a késedelem okainak közlése mellett haladéktalanul tájékoztatja erről a kibocsátó igazságügyi hatóságot. Ilyen esetekben a határidő további 30 nappal meghosszabbítható.

[...]”

21 Ugyanezen kerethatározat mellékletében szerepel az európai elfogatóparancs egységes mintájára vonatkozó formanyomtatvány.

A holland jog

22 A 2004. április 29-i Overleveringswet (a személyek átadásáról szóló törvény, Stb. 2004., 195. szám, a továbbiakban: OLW) a 2002/584 kerethatározatot ülteti át a holland jogba.

23 Az OLW 12. cikkének szövege a következő:

„Az átadást meg kell tagadni, ha az európai elfogatóparancs ítélet végrehajtására irányul, és a vádlott személyesen nem vett részt az említett ítélet meghozatalához vezető tárgyaláson, kivéve ha az európai elfogatóparancs utal arra, hogy a kibocsátó tagállam eljárásjogi követelményeivel összhangban:

- a) a vádlottat kellő időben és személyesen beidézték, így tájékoztatták a határozat meghozatalához vezető tárgyalás időpontjáról és helyéről, vagy személyesen nem idézték be, de más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a tárgyalás kitűzött időpontjáról és helyéről, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett, és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet; vagy
- b) a vádlottat a tárgyalásról tájékoztatták és védelme érdekében meghatalmazta vagy az általa választott vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt, az említett jogi képviselő pedig ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson; vagy
- c) a vádlott a határozat kézbesítését és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet:
 - 1 egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot; vagy
 - 2 a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett; vagy

- d) a határozatot nem kézbesítették személyesen a vádlottnak, de:
- 1 az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet;
 - 2 tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.”

24 Az OLW „Az [...] európai elfogatóparancs mintája” című 2. melléklete megfelel a 2002/584 kerethatározat mellékletének.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 25 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a justitie bij de rechtbank (az elsőfokú bíróság mellett működő királyi ügyész) 2017. február 22-én a Klaipėdos apygardos teismas (Litvánia) által 2017. február 14-én kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása iránti kérelemmel fordult a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Rechtbank Amsterdamhoz (amszterdami bíróság, Hollandia; a továbbiakban: a szóban forgó európai elfogatóparancs).
- 26 Ezen európai elfogatóparancs T. Tupikas, Hollandiában állandó vagy ideiglenes lakóhellyel nem rendelkező litván állampolgárnak a vele szemben kiszabott egy év négy hónapos szabadságvesztés-büntetés Litvániában való végrehajtása céljából történő őrizetbe vételére és átadására irányul.
- 27 E tekintetben az említett európai elfogatóparancs a Klaipėdos miesto apylinkės teismas (klaipėdai kerületi bíróság) által 2016. augusztus 26-án hozott, két, a litván jog szerinti bűncselekmény tekintetében büntetőjogi felelősséget megállapító, végrehajtható ítéletet említ. Ugyanezen európai elfogatóparancs kifejti továbbá, hogy az érintett fellebbezést nyújtott be ezen ítélet ellen, és hogy a Klaipėdos apygardos teismas (klaipėdai regionális bíróság) 2016. december 8-i határozatával elutasította a fellebbezést, így a fellebbviteli eljárás nem eredményezte a T. Tupikas büntetőjogi felelősségét megállapító elsőfokú ítélet módosítását.
- 28 Nem vitatott, hogy T. Tupikas személyesen jelen volt az elsőfokú határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson.
- 29 A szóban forgó európai elfogatóparancs mindazonáltal nem tartalmazott a fellebbviteli eljárásra, különösen pedig arra vonatkozó információt, hogy az érintett megjelent-e Klaipėdos apygardos teismas (klaipėdai regionális bíróság) előtt a tárgyaláson, és nemleges esetben a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában hivatkozott valamelyik eset feltételei teljesültek-e a fellebbviteli eljárás tekintetében.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság ezért azt szeretné megtudni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló esetben e kerethatározat kizárólag az elsőfokú eljárásra vonatkozik-e, vagy a fellebbviteli eljárásra is.
- 31 Az első esetben e bíróság úgy ítéli meg, hogy a jelen helyzetben nem tagadhatja meg a szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtását, mivel az érintett személyesen megjelent az elsőfokú bíróság előtt.
- 32 A második esetben viszont T. Tupikas átadásának elrendelését megelőzően további információkat kell kérni a kibocsátó igazságügyi hatóságtól a fellebbviteli eljárásra vonatkozóan.

- 33 A kérdést előterjesztő bíróság megítélése szerint több körülmény alátámasztja azon értelmezést, miszerint a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését a fellebbviteli eljárásban is alkalmazni kell, amennyiben az ügyet érdemben felülvizsgálják ezen eljárás keretében.
- 34 E bíróság ezzel kapcsolatban e kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése c) és d) pontjának szövegére támaszkodik, amelyben olyan „perújítás [...] vagy fellebbezés” szerepel, „amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet”.
- 35 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint e megfogalmazásból következik, hogy az említett rendelkezés arra a helyzetre vonatkozik, amikor a büntető bíróság az ügy érdemében dönt, mégpedig úgy, hogy az érintettnek felrótt bűncselekménnyel kapcsolatban határoz a bűnösségéről és adott esetben szankciót szab ki rá e bűncselekmény miatt. Nem ez az eset áll fenn viszont akkor, ha a bíróság csak jogkérdésekről határoz, mint a felülvizsgálati eljárásban.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáfűzi, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének szövege nem korlátozza e rendelkezés hatályát az elsőfokú eljárásra, mivel e bekezdés c) és d) pontja kifejezetten hivatkozik mind a „perújításra”, mind pedig a „fellebbezésre”.
- 37 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének ezen értelmezést továbbá megerősíti az említett rendelkezés célkitűzése, amely – amint azt a Bíróság a 2013. február 26-i Melloni ítélet (C-399/11, EU:C:2013:107) 43. pontjában, valamint a 2016. május 24-i Dworzecki ítélet (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) 37.pontjában megállapította – annak lehetővé tételét célozza, hogy a végrehajtott igazságügyi hatóság az átadni kért személy elítéléséhez vezető tárgyalásról való távolmaradása esetén is engedélyezhesse az átadást, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a védelemhez való jogát.
- 38 A védelemhez való jog ugyanis az EJEE 6. cikkének és a Charta 47. cikkének értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog részét képezi, és így a tagállam – amennyiben fellebbviteli eljárást vezetett be – köteles biztosítani azt, hogy az érintett ennek keretében részesüljön az említett rendelkezésekben kimondott alapvető garanciákban. Így, ha az érintett rendelkezik azzal a joggal, hogy lemondjon a védelemhez való jogáról, az érintett személy bűnösségéről ismételten dönteni hivatott büntető bíróság – amint azt az Emberi Jogok Európai Bírósága kimondta – nem dönthet anélkül, hogy ne értékelné közvetlenül az azon vádlott által személyesen előterjesztett bizonyítékokat, aki azt kívánja bizonyítani, hogy nem követte el az állítólagosan bűncselekménynek minősülő cselekményt. Ilyen helyzetben tehát pusztán az a körülmény, hogy az érintett az elsőfokú eljárás során gyakorolhatta a védelemhez való jogát, nem elegendő ahhoz, hogy meg lehessen állapítani az EJEE 6. cikkben és a Charta 47. cikkében szereplő követelmények tiszteletben tartását.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy néhány más tagállam nem ért egyet ezen értelmezéssel. Kérdés, hogy fenntartható-e azon állítás, mely szerint amennyiben megállapítást nyer, hogy az érintett védelemhez való jogát teljes mértékben tiszteletben tartották az elsőfokú eljárásban, a kölcsönös bizalom elve alapján úgy kell tekinteni, hogy a további esetleges eljárások keretében a kibocsátó tagállam hatóságai nem sértették meg az uniós jogban elismert alapjogokat. A Bíróság még nem határozott erről a kérdéstről.
- 40 E körülmények között a Rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„Az olyan fellebbviteli eljárás,

- amelynek során az ügy érdemi vizsgálatára került sor, és
- amelynek során az érintettet (ismét) elítélték és/vagy helybenhagyták az elsőfokú elítélést,

– az [európai elfogatóparancs] pedig ezen elítélés végrehajtását szolgálja,

a [2002/584] kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének értelmében vett »határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak« minősül-e?”

A sürgősségi eljárásról

- 41 A kérdést előterjesztő bíróság azt kéri, hogy a Bíróság a jelen előzetes döntéshozatalra utalást a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikkében előírt sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálja el.
- 42 Kérelmének alátámasztására e bíróság arra hivatkozik, hogy T. Tupikas jelenleg őrizetben van Hollandiában, a Litván Köztársaság illetékes hatóságai által vele szemben kibocsátott, szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtásának további fenntartásáig.
- 43 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá kifejti, hogy nem hozhat ezzel kapcsolatban határozatot mindaddig, amíg a Bíróság nem határozott a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemről. A Bíróság által az előterjesztett kérdésre adandó válasz ezért közvetlen és meghatározó befolyást gyakorol T. Tupikasnak az ezen európai elfogatóparancs végrehajtásaként történő esetleges átadása céljából Hollandiában történő fogva tartásának időtartamára.
- 44 Először is meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra utalás a 2002/584 kerethatározat értelmezésére irányul, amely kerethatározat az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó V. címe alá tartozik. Így az sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgya lehet.
- 45 Másodszor, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a sürgősség kritériumát illetően figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy az alapügyben érintett személy jelenleg meg van fosztva szabadságától, és hogy további fogva tartása a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvita kimenetelétől függ (2016. november 10-i Kovalkovas ítélet, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Egyébként az érintett személy helyzetét a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban történő elbírálására irányuló kérelme benyújtásának időpontjára vonatkozóan kell vizsgálni (2016. május 24-i Dworzecki ítélet, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Márpedig a jelen esetben egyrészt nem vitatott, hogy ebben az időpontban T. Tupikas meg volt fosztva a szabadságától. Másrészt fogva tartása az alapügy kimenetelétől függ, amennyiben ezen intézkedést a kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott magyarázat szerint a vele szemben kibocsátott, szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtásának keretében rendelték el.
- 47 E körülmények között az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság ötödik tanácsa 2017. június 8-án úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság azon kérelmének, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi eljárásban bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 48 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése lényegében a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében szereplő, a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalma hatályának abban az esetben történő meghatározására irányul, amikor az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállamban több bírósági határozatot hoztak, és ezek közül legalább az egyiket az érintettnek a

tárgyaláson való személyes jelenléte nélkül hozták. A kérdést előterjesztő bíróság kérdése különösen arra irányul, hogy ebben az esetben a fellebbviteli eljárást kell-e meghatározónak tekinteni az említett rendelkezés alkalmazása céljából.

- 49 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélezési gyakorlata szerint a 2002/584 kerethatározat a kölcsönös elismerés elvén alapul, amely – mint az igazságügyi együttműködés „sarokköve” (lásd e kerethatározat (6) preambulumbekzdését) – pedig a tagállamok között az Unió azon kitűzött céljának megvalósítása érdekében fennálló kölcsönös bizalmon alapul, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségévé váljon (lásd ebben az értelemben: 2016. november 10-i Kovalkovas ítélet, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 25–28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 50 Az említett kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében e célból kimondja azon szabályt, miszerint a tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e 2002/584 kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre. Kivételes körülmények hiányában tehát a végrehajtó igazságügyi hatóságok csakis a végrehajtás megtagadásának a 2002/584 kerethatározatban taxatív felsorolt eseteiben tagadhatják meg az európai elfogatóparancs végrehajtását, és annak végrehajtását kizárólag az e kerethatározatban kimerítő jelleggel felsorolt feltételekhez köthetik. Következésképpen, mivel az európai elfogatóparancs végrehajtása a főszabály, a végrehajtás megtagadása kivételként tekintendő, amelyet szigorúan kell értelmezni (2017. június 29-i Popławski ítélet, C-579/15, EU:C:2017:503, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 51 Így az említett kerethatározat kifejezetten meghatározza egyrészt az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező (3. cikk), illetve mérlegelhető megtagadásának okait (4. és 4a. cikk), másfelől a kibocsátó tagállam által egyedi esetekben nyújtandó garanciákat (5. cikk).
- 52 Ami különösen azon esetet illeti, amikor az európai elfogatóparancs az érintett személy távollétében kiszabott büntetés végrehajtására vonatkozik, a 2002/584 kerethatározat 5. cikke 1. pontjának eredeti változata előírta azon szabályt, miszerint ebben az esetben az érintett személy átadását a végrehajtó tagállam ahhoz a feltételhez kötheti, hogy a kibocsátó tagállamban biztosítják az ügynek az érintett jelenlétében történő újratárgyalását.
- 53 E rendelkezést hatályon kívül helyezte a 2009/299 kerethatározat, és új 4a. cikket iktatott be a 2002/584 kerethatározatba, amely korlátozza az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának lehetőségét, továbbá egyértelműen és egységesen felsorolja azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg azon határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen (lásd ebben az értelemben: 2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 41. pont).
- 54 Amint a 2002/584 kerethatározat 4a. cikk (1) bekezdésének szövegéből is kiderül, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak lehetősége van a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására, ha az érintett személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve ha az európai elfogatóparancs szerint az e rendelkezés a), b), c), illetve d) pontjában foglalt feltételek teljesülnek.
- 55 Ebből következik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az érintettnek a határozat meghozatalához vezető tárgyalásról való távolmaradása ellenére is köteles az európai elfogatóparancsot végrehajtani, amennyiben az e kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a), b), c) vagy d) pontjában szereplő valamelyik körülmény fennállása beigazolódik.

- 56 E tekintetben az említett kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja azt mondja ki, hogy amennyiben a távollétében elítélt személy a kitűzött tárgyalásról kellő időben tudomást szerzett, és tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet, vagy a kitűzött tárgyalás ismeretében a védelem ellátásával jogi képviselőt hatalmazott meg, akkor a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles ezt a személyt átadni.
- 57 Emellett ugyanezen kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja azokra az eseteket sorolja fel, amikor a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles végrehajtani az európai elfogatóparancsot, jóllehet az érintett személynek joga van az ügy újratárgyalását kérni, mivel ezen elfogatóparancs megjelöli vagy azt, hogy az érintett személy nem élt a per újratárgyalásának lehetőségével, vagy pedig azt, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról.
- 58 Amint a Bíróság már kimondta, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke magas szintű védelem biztosítását, valamint annak lehetővé tételét célozza, hogy a végrehajtó hatóság átadja az érintettet az elítéléséhez vezető tárgyalásról való távolmaradása esetén is, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a védelemhez való jogát (2016. május 24-i Dworzecki ítélet, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 37. pont).
- 59 Másként fogalmazva, a kölcsönös bizalom és elismerés elve, amelyen e kerethatározat alapul, semmiképpen nem sértheti az érintett személyek számára biztosított alapvető jogokat.
- 60 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az uniós jog másodlagos szabályait az alapvető jogok tiszteletben tartásával kell értelmezni és alkalmazni (lásd különösen: 2017. február 16-i C. K. és társai ítélet, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 59. pont), és e jogok szerves részét képezi a Charta 47. és 48. cikkében, valamint az EJEE 6. cikkében kimondott tisztességes eljáráshoz való jogból eredő védelemhez való jog tiszteletben tartása.
- 61 Így a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy az „nem érinti az [EU 6. cikkben] biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának kötelezettségét”.
- 62 A 2009/299 kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése ezzel kapcsolatban kifejti, hogy annak célja, hogy „erősítse a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogait, [...] különösen, hogy javítsa a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését”. E kerethatározat (2) bekezdése – amely megismétli a 2002/584 kerethatározat 1. cikke (3) bekezdésének tartalmát – pedig ezzel összefüggésben kifejezetten hivatkozik a büntetőeljárás alá vont személyek védelemhez való joga biztosításának szükségességére, és kiemeli a tagállamok igazságügyi hatóságainak azon kötelezettségét, hogy tiszteletben tartsák az alapvető jogokat.
- 63 Ennélfogva a 2002/584 kerethatározatot úgy kell értelmezni, hogy az biztosítsa az érintett személyek alapvető jogainak tiszteletben tartására vonatkozó követelményeknek való megfelelést, ugyanakkor ne sértse a tagállamok közötti igazságügyi együttműködés rendszerének hatékonyságát, amelynek az európai elfogatóparancs – az uniós jogalkotó által szabályozott formájában – az egyik alapvető elemét képezi.
- 64 A jelen ítélet 48. pontjában szereplő esetben e megfontolások fényében kell értelmezni a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát.
- 65 E tekintetben emlékeztetni kell először is arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből egyaránt az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (2016. május 24-i Dworzecki ítélet, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 66 Márpedig, noha igaz, hogy a 2002/584 kerethatározat, és különösen a 4a. cikkének (1) bekezdése több kifejezett utalást tartalmaz a tagállamok jogára, azonban ezen utalások egyike sem az e rendelkezés értelmében vett „a határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmára vonatkozik.
- 67 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képező kifejezést az uniós jog önálló fogalmaként kell tekinteni, és a tagállami minősítésektől függetlenül egységesen kell értelmezni az Unió területén.
- 68 Ezt az értelmezést egyébiránt megerősíti a 2009/299 kerethatározat keletkezése. Ugyanis, amint az a 2002/584 kerethatározat (2) és (4) preambulumbekendéséből következik, az uniós jogalkotó, megállapítva, hogy az érintett személy távolmaradása mellett tartott tárgyalásokon hozott határozatokhoz kapcsolódó kérdések egységes szabályozásának hiánya akadályozhatja többek között az igazságügyi együttműködést, szükségesnek ítélte meg, hogy meghatározza az olyan határozatok elismerése megtagadásának egyértelmű és közös okait, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett nem volt személyesen jelen, anélkül ugyanakkor, hogy szabályozná az említett 2002/584 kerethatározatban megjelölt eredmények eléréséhez használt formákat és módszereket – beleértve az eljárási szabályokat –, ezek ugyanis a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartoznak (2016. május 24-i Dworzecki ítélet, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 31. pont).
- 69 Másodsorban meg kell állapítani, hogy önmagában a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének szövege nem teszi lehetővé a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” ott szereplő fogalmának pontosabb körülírását. E kifejezés ugyanis nincs ott sem meghatározva, sem pedig másképp pontosítva, az említett cikk címe pedig azon „határozatokra” való hivatkozásra szorítkozik, „amelyeket olyan tárgyaláson hoztak, amelyeken az érintett személy nem volt személyesen jelen”.
- 70 E körülmények között a kérdéses fogalom hatályát az összefüggései közé helyezve kell meghatározni. E tekintetben harmadsorban figyelembe kell venni e kerethatározat más rendelkezéseit is, amelyek közé a 4a. cikk (1) bekezdése illeszkedik.
- 71 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy noha a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja a „végrehajtható ítélet” vagy „más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat” kifejezést használja, és noha az ilyen végrehajtható jelleg döntő annak meghatározásához, hogy az európai elfogatóparancs mely időponttól bocsátható ki, a hasonló jelleg kisebb jelentőséggel bír e kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése keretében. Ezzel szemben az „ítélet” vagy a „határozat” „jogerős” jellegét kell figyelembe venni az említett 4a. cikk (1) bekezdésének értelmezéséhez, amint az az említett kerethatározat más releváns rendelkezéseiből ezzel egyidejűleg kiderül.
- 72 Így a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontjában és 8. cikkének f) pontja a büntetést kiszabó „jogerős ítélet” szerepel. A 2. cikk (1) bekezdése a kiszabott büntetésre vagy meghozott intézkedésre vonatkozik, míg ugyanezen kerethatározat 4. cikke a 3. pontjában a „jogerős határozat” kifejezést használja, az 5. pontjában pedig a „személyt [...] jogerősen elítélte” kifejezést.
- 73 Ugyanez érvényes a 2002/584 és a 2009/299 kerethatározat több preambulumbekendésére is. Így a 2002/584 kerethatározat (1) preambulumbekendésében a „jogerős elítélés” szerepel, míg a 2009/299 kerethatározat (2) és (5) preambulumbekendése egyaránt a „jogerős bírósági határozatok” kifejezést használja.
- 74 Meg kell tehát állapítani, hogy a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke értelmében vett fogalmát úgy kell érteni, mint amely azon eljárást jelöli, amely az európai elfogatóparancs végrehajtása keretében kiadni kért személy jogerős elítélését eredményező bírósági határozathoz vezetett.

- 75 A „határozat” fogalmának ezen értelmezése emellett megfelel az „elítéléséhez vezető tárgyalás” fogalmának, amint azt a Bíróság a 2016. május 24-i Dworzecki ítéletének (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) 37. pontjában a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének értelmezése céljából megállapította.
- 76 Mindemellett, noha a jogerős elítélés bizonyos esetekben egybeeshet a büntetőügyben hozott végrehajtható határozattal, e kérdés szabályozása a különböző nemzeti eljárásjogi szabályokra marad, különösen, amikor egymást követően több határozatot hoztak.
- 77 Így amennyiben – amint az alapügyben – a kibocsátó tagállam kétfokozatú bírósági rendszert vezetett be, így a büntetőeljárás több fokból áll, és egymást követően több határozat hozható, negyedsorban azt kell meghatározni, hogy ezek közül melyik tekintendő az jelen ítélet 74. pontja értelmében vett jogerős elítélést kimondó foknak.
- 78 Amint az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatból következik, egyfelől az „elítélés” EJEE szerinti fogalma egyszerre irányul a bűnösségnek – a bűncselekmény törvény szerinti megállapítását követően történő – megállapítására, valamint szabadságelvonással járó büntetés vagy más intézkedés kiszabására (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2013. október 21., Del Río Prada kontra Spanyolország, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 123. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 79 Másfelől az Emberi Jogok Európai Bírósága több alkalommal kimondta, hogy amennyiben megengedett a fellebbezési eljárás, annak tiszteletben kell tartania az EJEE 6. cikkéből eredő garanciákat, különösen amennyiben az első fokon hozott határozat ellen rendelkezésre álló jogorvoslat korlátlan bírósági felülvizsgálatra irányul, mivel a másodfokon eljáró bíróság a vádak ténybeli és jogi megalapozottságának értékelése során hatáskörrel rendelkezik az ügy újbóli vizsgálatára, valamint arra, hogy a hozzá benyújtott bizonyítékok alapján határozzon az érintett személy bűnösségéről vagy ártatlanságáról (lásd ebben az értelemben: EJEB, 1988. május 26., Ekbatani kontra Svédország, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, 24. és 32. §§; 2000. október 26., Kudła kontra Lengyelország, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, 122. §; 2006. október 18., Hermi kontra Olaszország, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, 64. és 65. §§; 2013. április 25., Zahirović kontra Horvátország, CE:ECHR:2013:0425JUD005859011, 56. §; 2017. február 14., Hokkeling kontra Hollandia, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, 56. és 58. §§).
- 80 Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ezen ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy amennyiben kétfokú az eljárás, azon körülmény alapján, hogy az érintett első fokon ténylegesen gyakorolhatta a védelemhez való jogát, nem lehet arra következtetni, az EJEE 6. cikke szerinti biztosítékokban feltétlenül részesült, amennyiben a másodfokú eljárást a távollétében folytatták le (lásd ebben az értelemben: 2017. február 14., Hokkeling kontra Hollandia, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, 57., 58. és 61. §§).
- 81 Következésképpen abban az esetben, amikor az egymást követő határozatokhoz vezető eljárás több fokon zajlott, amelyek közül legalább az egyiket az érintett személy távollétében hozták, a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalma alatt azon eljárást kell érteni, amely e határozatok közül az utolsóhoz vezetett, amennyiben a szóban forgó bíróság – a terhelő és az enyhítő bizonyítékokra kiterjedő ténybeli és egyben jogi vizsgálatot követően, amely adott esetben magában foglalja az érintett egyéni helyzetének figyelembevételét is – jogerősen határozott e személy bűnösségéről, valamint szabadságelvonással járó intézkedéshez hasonló büntetést szabott ki rá.
- 82 Ezen értelmezés teljes mértékben megfelel a védelemhez való jog tiszteletben tartására vonatkozó követelményeknek, pontosan e jog biztosítása a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének célja, amint az a jelen ítélet 58. és 59. pontjából következik.

- 83 Az érintettre nézve ugyanis az ügy érdemét jogerősen eldöntő – vagyis rendes jogorvoslattal meg nem támadható – bírósági határozat a döntő, mivel az befolyásolja közvetlenül a személyes helyzetét a bűnösség megállapítása, valamint adott esetben az általa letöltendő szabadságvesztés-büntetés meghatározása tekintetében.
- 84 Ennélfogva ezen eljárási szakasz során kell az érintett személynek képesnek lennie arra, hogy álláspontjának hatékony kifejtése, és azon végleges határozat befolyásolása érdekében teljeskörűen gyakorolhassa a védelemhez való jogát, amely a személyes szabadságától való megfosztáshoz vezethet. Ezzel összefüggésben nincs jelentősége azon eredménynek, amelyhez ezen eljárás vezet.
- 85 E körülmények között, feltételezve akár, hogy első fokon nem tartották teljes mértékben tiszteletben a védelemhez való jogot, azt a másodfokú eljárásban jogszerűen orvosolhatják, feltéve hogy az a tisztességes eljárás követelményét illetően valamennyi garanciával rendelkezik.
- 86 Másként fogalmazva, amennyiben az érintett megjelent az ügy érdemi felülvizsgálatával megbízott bíróság előtt, első fokon azonban nem, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkében szereplő rendelkezések nem alkalmazandók. A végrehajtó igazságügyi hatóság ezzel szemben köteles elvégezni az említett cikkben előírt vizsgálatot, amennyiben az érintett jelen volt elsőfokú tárgyaláson, az ügy újbóli érdemi vizsgálatát végző bíróság előtt azonban nem.
- 87 A „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” forgalmának a jelen ítélet 81–84. pontjában szereplő értelmezése továbbá jobban biztosítja e kerethatározat célkitűzését, amely a kölcsönös bizalom és elismerés elve alapján a tagállamok között folytatott igazságügyi együttműködés megkönnyítésére és meggyorsítására irányul, mivel ezen értelmezés azon eljárási szakaszra összpontosít, amely az ügy újbóli érdemi vizsgálatát követően meghatározó az érintett személy elítélése tekintetében.
- 88 Ha viszont úgy kellene tekinteni, hogy az ilyen jogerős határozatot megelőző határozat esetében is alkalmazandó a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke, ezen értelmezés elkerülhetetlenül meghosszabbítaná, vagy akár súlyosan akadályozná az átadási eljárást.
- 89 Emellett, amint a főtanácsnok indítványának 57. pontjából kiderül, az európai elfogatóparancs egységes mintájára vonatkozó, a 2002/584 kerethatározathoz mellékelt formanyomtatvány d) pontjának olvasata megerősíti, hogy azok az információk, amelyeket a kibocsátó igazságügyi hatóság köteles itt feltüntetni, kizárólag azon utolsó eljárási szakaszra vonatkoznak, amelynek során az ügyet érdemben vizsgálták.
- 90 Konkrétan azon, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló esetet illetően, amikor az eljárás két egymást követő fokon zajlott, nevezetesen az elsőfokú eljárást fellebbviteli eljárás követte, kizárólag a másodfokon hozott határozathoz vezető eljárás irányadó a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szempontjából, amennyiben ezen eljárás vezetett a rendes jogorvoslattal meg nem támadható, és ennélfogva az ügy érdemét jogerősen eldöntő bírósági határozathoz.
- 91 Következésképpen az olyan ügyben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, a hasonló fellebbviteli eljárásra vonatkozóan kell egyfelől a kibocsátó igazságügyi hatóságnak a 2002/584 kerethatározat 8. cikkének (1) bekezdésében szereplő információkat megadnia, másfelől a végrehajtó igazságügyi hatóság ugyanezen 2002/584 kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése alapján e hasonló fellebbviteli eljárásra vonatkozóan jogosult olyan kiegészítő információk közlését kérni, amelyeket szükségesnek ítélt meg ahhoz, hogy meghozhassa az érintett személy átadására vonatkozó határozatot.
- 92 Ami konkrétan a végrehajtó igazságügyi hatóság kötelezettségeit illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a kerethatározatok kötelező ereje a tagállami hatóságok, így különösen a nemzeti bíróságok számára a belső jog összhangban álló értelmezésének kötelezettségét jelenti (lásd ebben az értelemben: 2005. június 16-i Pupino ítélet, C-105/03, EU:C:2005:386, 34. pont; 2017. június 29-i Popławski ítélet, C-579/15, EU:C:2017:503, 31. pont).

- 93 Amennyiben az érintett nem volt jelen az ügyről érdemben, így az elítéléséről jogerősen döntő határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, a végrehajtó igazságügyi hatóság a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének alkalmazása során köteles megvizsgálni, hogy az előtte folyamatban lévő ügy megfelel-e az e rendelkezés a)–d) pontjában ismertetett helyzetek valamelyikének.
- 94 E vizsgálatot az európai elfogatóparancsból származó adatok, valamint a 2002/584 kerethatározat 15. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján szerzett esetleges kiegészítő vagy további információk alapján kell elvégeznie.
- 95 Amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapítja, hogy az előtte folyamatban lévő ügy megfelel a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában ismertetett helyzetek valamelyikének, köteles végrehajtani az európai elfogatóparancsot és engedélyezni a keresett személy átadását, amint az a jelen ítélet 50. és 55. pontjából következik.
- 96 Ezenfelül – tekintettel arra, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának egyik mérlegelhető okát állapítja meg, és az említett cikk (1) bekezdésének a)–d) pontjában felsorolt esetek a végrehajtás megtagadásának mérlegelhető oka alóli kivételként értendők – a Bíróság már kimondta, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság még annak megállapítását követően is, hogy ezen esetek nem vonatkoznak az európai elfogatóparancs hatálya alá tartozó személy helyzetére, figyelembe vehet más olyan körülményeket, amelyek lehetővé teszik számára, hogy meggyőződjön arról, hogy az érintett átadása nem jár védelemhez való jogának sérelmével (lásd ebben az értelemben: 2016. május 24-i Dworzecki ítélet, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 50. és 51. pont).
- 97 A 2002/584 kerethatározat így nem akadályozza meg a végrehajtó igazságügyi hatóságot abban, hogy az előtte folyamatban lévő ügyet jellemző körülmények összességének – ideértve azon információkat is, amelyekkel ő maga rendelkezhet – kellő figyelembevételére meggyőződjön az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartásáról, amennyiben ez nem veszélyezteti az e kerethatározat 17. cikkében foglalt határidők tiszteletben tartását.
- 98 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy amennyiben a kibocsátó tagállam több bírósági fokozatból álló büntetőeljárást ír elő, és így egymást követő bírósági határozatok meghozatalára kerülhet sor, amelyek közül legalább az egyiket az érintett távollétében hozták, a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az kizárólag azon eljárásra vonatkozik, amelynek eredményeképpen azon határozatot meghozták, amely az ügy érdemben történő újbóli ténybeli és egyben jogi vizsgálatát követően jogerősen határozott az érintett bűnösségéről, valamint szabadságelvonással járó intézkedéshez hasonló büntetés kiszabásáról.
- 99 Az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló fellebbviteli eljárás főszabály szerint e fogalom alá tartozik. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata arról meggyőződni, hogy rendelkezik-e ezen eljárás az előbbieken felsorolt jellemzőkkel.

A költségekről

- 100 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Amennyiben a kibocsátó tagállam több bírósági fokozatból álló büntetőeljárást ír elő, és így egymást követő bírósági határozatok meghozatalára kerülhet sor, amelyek közül legalább az egyiket az érintett távollétében hoztak, a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az kizárólag azon eljárásra vonatkozik, amelynek eredményeképpen azon határozatot meghozták, amely az ügy érdemében történő újbóli ténybeli és egyben jogi vizsgálatát követően jogerősen határozott az érintett bűnösségéről, valamint szabadságelvonással járó intézkedéshez hasonló büntetés kiszabásáról.

Az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló fellebbviteli eljárás főszabály szerint e fogalom alá tartozik. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata arról meggyőződni, hogy rendelkezik-e ezen eljárás az előbbieken felsorolt jellemzőkkel.

Aláírások